

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/20/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716200107
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5716200107.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci žalobcu: T. V., nar. X.X.XXXX, bytom V. P. XXXX/X, T., právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Hagara - Hagarová s.r.o., so sídlom D. Dlabača 35, Žilina, proti žalovanému: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 17, Bratislava, IČO: 31 383 408, o zaplatenie sumy 2.429,66 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 17C/2/2016-212 zo dňa 7. septembra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** vo výroku (IV.) o čiastočnom zamietnutí žaloby.

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o n e c h á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku (II.) o čiastočnom zastavení konania a vo výroku (III.) o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 431,75 eur od 18.04.2014 do 13.07.2017.

Rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** vo výrokoch (II. a V.) o trovách prvoinštančného konania tak, že žalovaný **m á v o č i** žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 64,46 %.

Žalovaný **m á v o č i** žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom (jeho výrokom I.) okresný súd zastavil konanie v časti o zaplatení istiny 604,61 eur spolu s 8,25 % úrokom z omeškania z tejto sumy od 14.07.2017 do zaplatenia. Konštatoval, že v štádiu konania po vypracovaní znaleckého posudku žalovaný zaslal žalobcovi ako doplatok poistnú sumu 604,61 eur, na základe čoho žalobca zobrať žalobu v tejto časti istiny vrátane príslušenstva späť. 2.Výrokom II. súd prvej inštancie upravil trovy konania vo vzťahu k tej časti predmetu konania, ohľadne ktorej bolo (výrokom I.) konanie zastavené, a to tak, že žalobca má v tejto časti proti žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 50,24 %. S poukazom na § 252 ods. 2 CSP konštatoval, že žalovaný zavinil zastavenie konania v tejto časti, preto je povinný nahradiť trovy v rozsahu, ktorý určil rozdielom medzi celou/pôvodnou hodnotou sporu (100 %', t.j. 2.629,66 eur) a zastavenou časťou (24,88 %) tvoriacou neúspech žalovaného), nadväzne čistý úspech žalobcu činí 50,24 % (75,12 % - 24,88 %).

3.Následne okresný súd (výrok III.) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 431,75 eur od 18.04.2014 do 13.07.2017 a vo zvyšku (výrok IV.) žalobu zamietol. Vychádzal z nespornej skutočnosti, že medzi stranami sporu bola dňa 14.8.2012 uzavretá poistná zmluva, ktorej predmetom bolo havarijné poistenie motorového vozidla. Nepochybné tiež bolo vyplatenie poistného plnenia žalobcovi v zmysle poistnej zmluvy a príslušných všeobecných poistných podmienok.

4. Pokiaľ ide o zásadnú námietku žalobcu, že poisťná zmluva bola stanovená ako cena nového vozidla, z takejto poisťnej sumy bolo stanovené aj poisťné, avšak poisťné plnenie sa podľa tvrdenia žalovaného má vyplácať v cene časovej teda podľa všeobecnej hodnoty veci v čase vzniku poisťnej udalosti a preto má ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku, súd prvej inštancie poukázal na § 53 ods. 1 OZ a zdôraznil, že predmetom posudzovania (neprimeranosti/nekalosti) nesmie byť zmluvná podmienka, ktorá sa týka hlavného predmetu plnenia alebo primeranosti ceny, ak je takáto zmluvná podmienka vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak bola dojednaná individuálne. Nadväzne v okolnostiach súdnej veci dospel k záveru, že namietaná zmluvná podmienka sa týka hlavného predmetu plnenia, pričom bola (v poisťnej zmluve) vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne, preto sa nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poskytnutie poisťného plnenia je totiž v prípade vzniku poisťnej udalosti hlavným predmetom plnenia podľa poisťnej zmluvy a svojím spôsobom poskytovanie poisťného plnenia je hlavným dôvodom uzatvárania poisťných zmlúv medzi spotrebiteľom a dodávateľom. Poisťovníca nemala možnosť v danom prípade sa od všeobecným poisťných podmienok odchýliť a stanovovala hodnotu odcudzených vecí z motorového vozidla podľa všeobecnej hodnoty týchto vecí v čase vzniku poisťnej udalosti.

5. S ohľadom na spornosť stanovenia výšky všeobecnej hodnoty bol do konania pribratý znalec, ktorý stanovil všeobecnú hodnotu odcudzených a poškodených vecí, a to rádia s navigačnou jednotkou na sumu 985 eur s DPH, náklady na výmenu airbagu volantu na sumu 299,81 eur s DPH a náklady na výmenu vložky zámku ľavých predných dverí na sumu 35,76 eur s DPH, čiže všeobecná hodnota týchto nákladov na opravu ukradnutých a poškodených vecí predstavuje 1.230,57 eur, ktoré mal žalobca dostať ako poisťné plnenie od žalovaného. Od tejto hodnoty však bolo potrebné odpočítať sumu 165 eur ako dojednanú spoluúčasť k poisťnej zmluve, tiež bolo potrebné odpočítať sumu 633,82 eur, ktorú žalovaný žalobcovi ako poisťné plnenie vyplatil. Rozdiel predstavoval 431,75 eur, avšak žalovaný po znaleckom posudku doplatil žalobcovi sumu 604,61 eur, teda sumu vyššiu, než bol povinný. Z tohto dôvodu súd žalobu vo zvyšku zamietol.

6. Vo vzťahu k časti predmetu, kde bola žaloba zamietnutá, rozhodol okresný súd o trovách s poukazom na § 253 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Čo sa týka úrokov z omeškania, nakoľko žalovaný dňa 13.07.2017 doplatil sumu vyššiu, než bol povinný, konštatoval súd prvej inštancie vznik nároku žalobcu (už) len na úroky z omeškania zo sumy, na ktorú podľa súdu mal nárok, t.j. úroky z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 431,75 eur od 18.04.2014 do 13.07.2017.

8. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a domáhal sa zmeny v podobe vyhovenia žalobe. Zopakoval, že čl. 8 ods. 7 Všeobecných poisťných podmienok (citovaný v napadnutom rozsudku) spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v prospech spotrebiteľa, pretože poisťná suma bola stanovená ako cena nového vozidla a takéto určenie poisťnej sumy bol stanovené poisťné, ktoré bol žalobca povinný platiť po celú dobu trvania poisťného vzťahu, avšak poisťné plnenie sa podľa dotknutého ustanovenia má vyplácať v cene časovej, t.j. žalobca síce platí poisťné z novej ceny vozidla, ale plnenie by mal dostať len v cene časovej. V danej spojitosti zdôraznil, že všeobecné poisťné podmienky je potrebné vykladať v celom ich kontexte a vzájomných súvislostiach, a preto vo vzťahu k neplatnosti označenej zmluvnej podmienky považuje za najzásadnejší jej rozpor s ustanovením čl. 8 ods. 2 VPP, podľa ktorého v prípade poškodenia časti vozidla má poistený nárok na poisťné plnenie v rozsahu primeraných nákladov na opravu (t.j. nová cena), avšak v prípade odcudzenia tej istej časti vozidla len všeobecná hodnota (t.j. cena časová). Na v zásade rovnaký následok poisťnej udalosti, t.j. nutnosť nahradiť poškodenú, resp. odcudzenú časť novou súčiastkou/dielom, teda existujú dva diametrálne odlišné spôsoby poskytnutia poisťného plnenia, pričom jeden z nich je výrazne v neprospech poisteného spotrebiteľa. Tento nesúlad označených ustanovení VPP spôsobuje, že poisťná podmienka nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne, t.j. je neplatná a neprijateľná. Poukázal pritom na znenie § 54 ods. 2 OZ, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dodal, že uvedeného nesúladu si bol vedomý aj samotný žalovaný, čoho dôkazom je zosúladenie citovaných ustanovení v poisťných podmienkach účinných od 01.09.2012, t.j. dva týždne po uzatvorení poisťnej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným.

9. Pre prípad, že by sa odvolací súd nestotožnil s uvedenou právnou argumentáciou, zastáva odvolateľ právny názor, že pri rozhodovaní o trovách konania bolo potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že rozhodnutie súdu prvej inštancie záviselo od znaleckého posudku, preto je potrebné aplikovať § 255 CSP, v zmysle ktorého možno priznať náhradu trov konania v plnej výške v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške, a to v prípadoch, keď výška závisí od úvahy súdu.

10. V písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaný zdôraznil, že čl. 8.7 Všeobecných poisťných podmienok sa týka hlavného predmetu plnenia a je vyjadrený jasne, určito a zrozumiteľne. S prihliadnutím na obsah namietanej zmluvnej podmienky je zrejmé, že nemôže podliehať kontrole jej prijateľnosti v intenciách § 53 ods. 1 OZ (rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-143/13). Navyše, aby aj bol akceptovaný právny názor žalobcu, žalobca sa nemohol účinne dovolávať nároku na výplatu poisťného plnenia a toto konanie by nemalo žiaden význam. Nebol by totiž daný právny základ na určenie rozsahu poisťného plnenia pre prípad krádeže motorového vozidla.

11. Vo vzťahu k argumentácii o zosúladiení dvoch diametrálne odlišných spôsobov poskytnutia poisťného plnenia žalovaný zdôraznil, že podmienky poistenia sa vyvíjajú, menia, dopĺňajú, reagujú na celkový vývoj poisťného trhu. Pre právne posúdenie uplatneného nároku je však irelevantné, z akého dôvodu došlo k zmene VOP, keďže neskôr účinnými VPP sa právny vzťah medzi sporovými stranami neriadi.

12. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP (z tohto titulu nedotknutými ponechal samostatné a odvolaním nenapadnuté výroky o čiastočnom zastavení konania a o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 431,75 eur od 18.04.2014 do 13.07.2017) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu v napadnutej meritórnej časti ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a vo výrokoch o trovách prvoinštančného konania zmenil podľa § 388 ods. 1 CSP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

13. Východiskovo odvolací súd pripomína principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a súvisiacu viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP). Z konštatovaného nadväzne vyplýva, že odvolací súd nemôže nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu strany sporu/odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmať rozhodnutie na základe iných, než stranou sporu v odvolaní vznesených, konkrétnych námietok.

14. Vo svetle opísaného a určujúceho aspektu/postulátu platí, že odvolateľ žiadnym spôsobom nespochybnil zásadnú úvahu okresného súdu založenú na tom, že posudzovaná zmluvná podmienka sa týka hlavného predmetu plnenia poisťnej zmluvy.

15. Nadväzne je prípustná kontrola neprijateľného charakteru takéhoto (týkajúceho sa hlavného predmetu plnenia) zmluvného dojednaní len za naplnenia osobitnej zákonnej podmienky/požiadavky a to, že nie je (zmluvná podmienka) vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Odvolateľ sa fakticky obmedzil/sústredil len na preukázanie tejto (následnej/sekundárnej) podmienky, čo samo osebe (pri nerozporovanom „hlavnom“ konštatovaní, že sa zmluvná podmienka týka hlavného predmetu plnenia) nevyhnutne vedie k procesnému neúspechu uplatneného opravného prostriedku. Odhliadnuc od toho sa však odvolací súd ani nestotožnil s argumentáciu odvolateľa vo vzťahu k nedostatku určitosti/zrozumiteľnosti dotknutej zmluvnej podmienky. Hoci totiž predmetnému tvrdeniu žalobcu o logickom rozpore medzi (v konečnom dôsledku) rovnakými následkami dvoch rôznych spôsobov/okolností (odcudzenia a poškodenia) vzniku škody na strane poisteného, nemožno uprieť racionalitu (čo ako správne poznamenal žalobca v plnej miere potvrdzuje aj následný postup poisťovateľa spočívajúci v zmene/úprave poisťných podmienok), uvedený rozpor nemý vplyv na jasnosť, určitosť, resp. zrozumiteľnosť posudzovanej zmluvnej podmienky. Inými slovami, subjektívne presvedčenie (hoci i správne) poisteného o nelogickej konštrukcii zmluvných podmienok bez ďalšieho nenapĺňa atribúty neurčitosti, nezrozumiteľnosti, ktoré kategórie majú vlastnú pojmovú a obsahovú náplň.

16. Zhrnúc doteraz konštatované, zmluvné dojednanie obsiahnuté v čl. 8 ods. 7 VPP sa týka hlavného predmetu plnenia, pričom je vyjadrené zrozumiteľne a určito, preto nemôže podliehať kontrole jej prijateľnosti. Na základe toho krajský súd pristúpil k potvrdeniu napadnutej časti meritórneho výroku.

17. Pokiaľ ide o napadnutý výrok o trovách prvoinštančného konania, je predovšetkým neopodstatnené rozdelenie rozhodovania o trovách konania pred okresným súdom na dva samostatné výroky. Posúdenie úspechu/neúspechu sporových strán je potrebné obsiahnuť v rámci jedného celkového výroku (o trovách). Z tohto dôvodu pristúpil krajský súd k zmene dotknutých výrokov, pričom vychádzal z toho, že za procesný úspech žalobcu v konaní je možné považovať len čiastku 431,75 eur (17,77 % z žalobou pôvodne požadovanej sumy), ktorá suma aj bola žalovaným uhradená počas konania žalobcovi. Vo zvyšnej časti (spoluúčasť, čiastka uhradená poisťovňou v štádiu pred začatím konania a suma prevyšujúca znalcom určenú hodnotu) ide o procesný neúspech žalobcu. V čistom vyjadrení je preto

vyšší procesný úspech žalovaného a predstavuje 64,46 % (82,23 % - 17, 77 %) , v ktorom rozsahu krajský súd žalovanému predmetný nárok priznal.

18.Napokon, ak žalobca argumentuje požiadavkou priznania plnej výšky trov, nakoľko výška nároku závisí od znaleckého posudku, krajský súd poznamenáva, že predmetný nárok nie je nárokom, kde je primárne/určujúce konštatovanie určitého zásahu, ako napr. v prípade žaloby o ochranu osobnosti, kde je namieste vychádzať z takéhoto konštatovania (o existencii zásahu) ako základu úspechu (aj keď nie je priznaná nemajetková ujma v celom rozsahu). Naopak, okolnostiam súdnej veci zodpovedá vyjadrenie miery úspechu porovnaním požadovanej a priznanej čiastky.

19.Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania (o nároku na ich náhradu) nachádza svoj právny základ v ustanovení § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu vznikol voči protistrane - žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O konečnej/konkrétnej výške týchto trov (po posúdení uplatnených trov v zmysle hľadísk uvedených v § 251 CSP) ako ja trov prvoinštančného konaní (bod 17 tohto odôvodnenia) rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

19.Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.